

כתב וצילם: יצחק בן עוזר

ברקע: העיר התחתית של ונקובר. צילום: Jey Hanlau
בעיגול: Sunken Gardens שהם הנקודה האטרקטיבית ביותר הן בפארק המלכה אלזבת
והן בגני בוצ'ארט. צילום: GuilhemVellut

ונקובר עיר הגנים

העיר ונקובר שוכנת בחלקה במערבי של קנדה, לשפתו של האוקיינוס השקט, כמה קילומטרים צפונית לגבול עם מדינת וושינגטון של ארצות הברית. קנדה, בדומה לארצות הברית שכנתה, היא מדינה פדרלית שמורכבת ממספר פרובינציות שלכל אחת מהן ממשלה, פרלמנט ועיר בירה משלה. לכולן יחד יש ממשלה פדרלית ובירה פדרלית - אוטווה.

העיר ונקובר נמצאת בפרובינציית קולומביה הבריטית. היא העיר הגדולה בפרובינציה, אבל בדומה לפרובינציות אחרות בקנדה ולמדינות שמרכיבות את ארצות הברית, לא תמיד העיר הגדולה היא גם עיר הבירה של הפרובינציה. עיר הבירה של קולומביה הבריטית היא העיר ויקטוריה, שנמצאת על האי ונקובר (לא להתבלבל, האי ונקובר נפרד מהעיר ונקובר. מגיעים אליו מהעיר במעבורת). התואר British Beautiful Columbia שרשום על לוחיות הרישוי מייצג היטב את החלק המערבי של הפרובינציה, שהוא עתיר גנים וגינות מטופחות, בעיקר בתחומי העיר ונקובר והאי ונקובר הסמוך לה.

בשנת 1791 הגיע לאזור הקפטן הספרדי חוסה מאיריה נרוואז. שנה מאוחר יותר הגיע לשם הימאי ומגלה הארצות האנגלי ג'ורג' ונקובר, שנשלח לאזור במטרה למפות אותה. שני הקפטנים וספינותיהם נפגשו, אך ג'ורג' ונקובר היה רזי יותר והצליח להגיע ראשון לחצי האי שבו שוכנת כיום העיר ונקובר, וכתוצאה מכך עבר השטח לבעלותה של אנגליה. האזור שהיה מיושב בצורה דלילה על ידי הילידים החל להתפתח בשנת 1867, עת הוקמה בו מנסרת עצים. היוזמה לפתיחת מסבאה שתשמש הן את באי המנסרה והן את התושבים ריכזה הביאה לכך שנבנו מסביב כמה מבנים שהיוו את השלד הראשוני של עיר ששמה Gastown. העיר עברה תהפוכות רבות, ובשנות ה-50 של המאה ה-20 הפכה ליעד מבוקש לעשרות אלפי הכורים שהגיעו לכאן לחפש זהב.

3

4

בתום תקופת "הבהלה לזהב", עם הדעיכה של המרוץ אחרי המתכת היקרה, התפתחה כאן תעשיית עץ. בשנת 1886 חוברה העיר למסילת הברזל הקנדית-פסיפית, וחיבור זה הביא לגאות כלכלית נוספת.

העיר ונקובר מוקפת מים משלושה כיוונים, ומצד צפון סוגרים עליה הרים גבוהים. טופוגרפיה זו הפכה את העיר לעתירת נופים, והיא נחשבת לאחת הערים היפות ביותר ביבשת אמריקה (מתחרה על התואר עם סן פרנסיסקו שבקליפורניה). ההרים שבחלקה הצפוני של העיר מספקים אתרי סקי ופעילות של ספורט חורף, עובדה שמסבירה את קיום אולימפיאדת החורף בעיר בשנת 2010. חלק מהפעילויות התקיימו בעיירת הסקי Whistler שמצפון לוונקובר. עיירה זו מזכירה מאוד עיירות סקי שווייצריות. המבנה הדמוגרפי של העיר מעניין מאוד. ניתן למצוא כאן ילידים, בריטים והרבה קהילות שהגיעו מאזורים שונים בעולם: אסיה (סינים, יפנים, קוריאנים, פיליפינים ויוצאי הונג קונג), דרום אמריקה (ברזיל, צ'ילה ופרו), אירופה (יון, איטליה ואוקראינה), ויש גם קהילה יהודית. סטטיסטיקת שפת האם של למעלה ממחצית התושבים היא לא אנגלית. לגיון האתני יש השפעה על תרבות האוכל בעיר, וניתן למצוא בה מסעדות אותנטיות שונות וגם רובע סיני גדול. אירוע נוסף שתרם למודעות לעיר היה התערוכה העולמית שהתקיימה

- 1 שער הכניסה לרובע הסיני. צילום: Guilhem Vellut
- 2 מלון אירופה כפי שנצפה מכנר Maple Tree ברובע Gastown. צילום: יצחק בן עוזר
- 3 אחת המרינות של ונקובר, ברקע קו הרקיע של העיר. צילום: Wendy Cutler
- 4 המגדלור בפארק המגדלור שבצפון ונקובר. צילום: יצחק בן עוזר

כהרגלי בקודש, כשאני מגיע בפעם הראשונה לעיר אני מתחיל את הסיוור בתצפית ממקום גבוה כדי לראות את העיר מלמעלה ולנסות לקשור בין המפה המודפסת לעיר שפרוסה לפני. בניין "מרכז הנמל", או בשמו הלוועזי Harbour Center, הוא מבנה שמכיל חנויות ומשרדים, אבל בראשו יש מרפסת תצפית סגורה שמאפשרת הצצה מלמעלה על העיר. מעלית נפרדת מטפסת במהירות למסעדה המסתובבת. מניסיוני האישי, הארוחות במסעדות המסתובבות (התנסיתי כבר באחדות מהן כמו: פרלאן ברייקאוויק, מגדל וינה ובמגדל הטלוויזיה שבכיכר אלכסנדר בברלין) הן יקרות יחסית וגם לא איכותיות ביותר, אבל למרות זאת אני לא מחמיץ התנסות בהן כיוון שהן מספקות חוויה מיוחדת.

לאחר שמיציתי את המקום ירדתי למפלס הרחוב ופסעתי לעבר מבנה נוסף שנחשב לאחד מסמליה המסחריים של העיר. המבנה הידוע בשם Canada Place הוא קומפלקס גדול שכולל בתוכו את מרכז הקונגרסים, את מלון פאן פסיפיק היוקרתי ומסוף עבור ספינות הקרוז שמפליגות לאלסקה. בחרתי לסיים כאן את הטיול שלי לאלסקה, שכלל הן את החלק היבשתי והן את השיט שיצא ממעגן הסמוך לעיר אנקורז', הגדולה שבערי אלסקה. הירידה מספינת התענוגות בתום שבעת ימי ההפלגה נוחה מאוד, בין אם אתם מתעתדים להישאר כמה לילות בוונקובר ובין אם החלטתם לשכור רכב ולצאת מכאן לרוקיס הקנדיים (ניתן לשכור רכב במסוף).

המבנה המדהים בולט על רקע המים ועל רקע הדאון-טאון הודות לגג הבניין שמורכב מחמישה חלקים דמויי מפרש לבן (מזכיר במידה מסוימת את בניין האופרה של סידני). בתוך הקומפלקס מתקיים המיצג Fly Over Canada שמאפשר צפייה, על מסך ענק, בתמונות נוף

בשנת 1986, שמשכה לשם המוני תיירים שמילאו את כל בתי המלון בעיר וסביבתה למשך כמה חודשים.

העיר התחתית והרובע הסיני

העיר מחולקת לכמה אזורים: העיר התחתית - מרכז העיר, דרום-מערב העיר וצפון ונקובר. מרכז העיר נמצא בין שני מפרצים שכל אחד מהם מפריד בינו ובין אזור אחר, וכל האזורים מחוברים זה לזה באמצעות גשרים. כנקודת התחלה בעיר התחתית בחרתי ברובע גאסטאון שבו התחילה ההתיישבות בעיר. רובע גאסטאון הוא רובע קטן יחסית שניתן למצותו בהליכה. הוא נקרא על שמו של John Deighton, שכונה Gassy Jack. גסי היה ימאי שיום והקים במהלך חייו הקצרים כמה ברים, והיה ידוע בשטף דיבורו. הוא הקים כאן את הבר הראשון שנקרא Lagoon. הוא זכה להנצחה מכובדת, ופסל בדמותו הוצב בכיכר Maple Tree שברובע. הכיכר נמצאת במקום שבו עמד המלון שהוקם על ידו ונשרף כליל בשרפה הגדולה של 1886, והיא גם צופה על הצדודית של מלון Europe. כיום זהו הרובע העתיק שיש בו שורה של מבנים עתיקים, אבל האטרקציה המרכזית שלו היא שעון קיטור שנמצא ברחוב Water. השעון, שמערכת ההפעלה שלו מבוססת על קיטור, נבנה על ידי השען הקנדי ריימונד סנדרס בשנת 1977. במקביל תוכננה מערכת גיבוי חשמלית, ומאז שנת 1986 הוחלט להפעיל אותו על ידי המערכת החשמלית, למען הדיוק. מדי רבע שעה יש התפרצות של קיטור שמלווה ברעש לא מבוטל, ופעילות זו מושכת לכאן הרבה מאוד מבקרים.

בעיר התחתית יש כמה מבנים שהארכיטקטורה שלהם מעניינת: בתי המשפט, הגלריה לאומנות, הספרייה (יצירה של הארכיטקט הישראלי-קנדי משה ספדיה) ועוד.

②

③

ממקומות שונים בקנדה. בקיץ מוקרן אחת לשבוע סרט באוויר הפתוח בקצה המזח (בעבר הרחוק לפני הקמתו של הקומפלקס היה המזח כולו שייך לחברת הרכבות הקנדית Canadian Pacific).

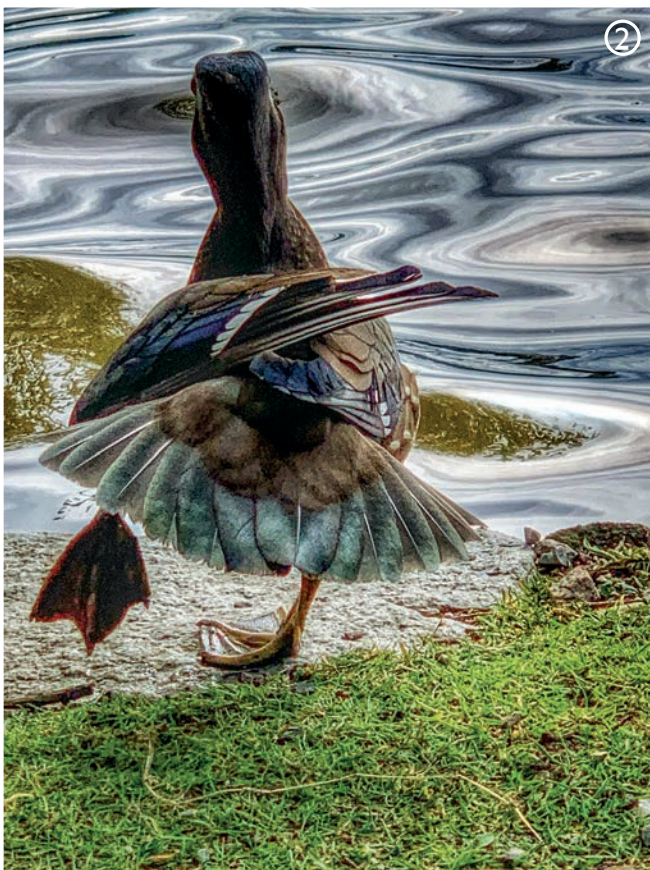
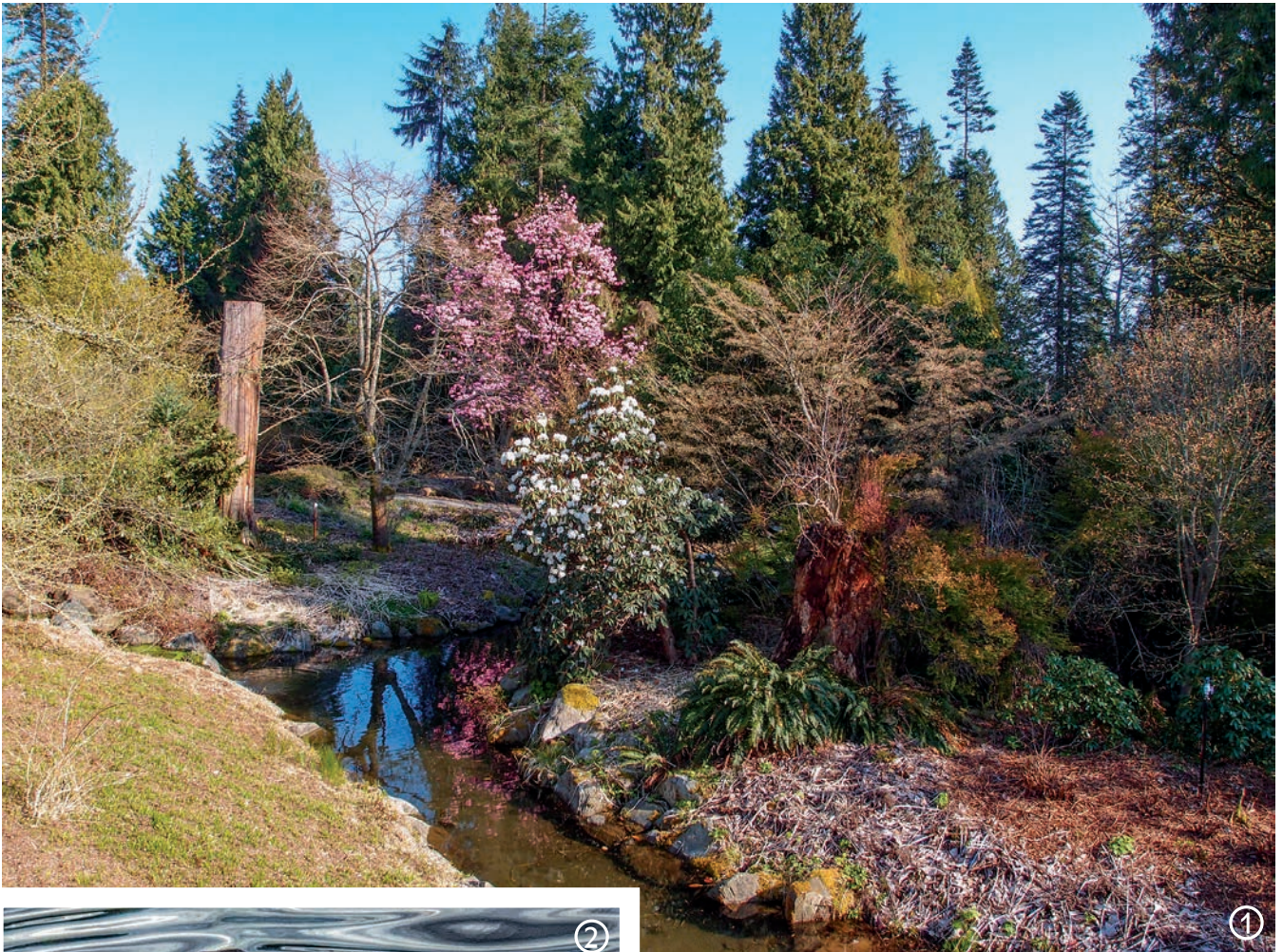
הרובע הסיני של העיר נחשב לשני בגודלו בצפון אמריקה, אחרי הרובע הסיני של סן פרנסיסקו. כמו בערים מערביות אחרות, לרובע יש שער כניסה מרשים שנקרא Millennium, המהווה הפרדה בין שני לחדש או בין מזרח למערב. מייד כשעברתי את השער נחשפתי לשורה ארוכה של חנויות, בתי תה ומסעדות סיניות.

ההיצע בחנויות כולל פריטי אומנות סינית, מזכרות, צמחי מרפא, תבלינים ומוצרי מזון (דגים יבשים, ג'ינסאנג, פירות ים וירקות אקזוטיים) שמשמשים את האוכלוסייה הרבה שהיגרה לכאן מסין (בתקופת הבהלה לזהב ובשנים שאחריה) והונג קונג (בעיקר בשנים שקדמו לחזרתה של הונג קונג לשליטתה של הרפובליקה הסינית). רבים מאוכלוסייה זו מתגוררים ברובע ריצ'מונד. אם צריך לבחור נקודת התחלה לסיור ברובע הסיני אזי פינת הרחובות Carrall ו-Pender מתאימה ביותר. זה הצומת שבו ניצב בניין Sam Kee - המהווה אטרקציה לתיירים מאחר שהוגדר בעבר בספר השיאים של גינס כמבנה העסקים הצר ביותר בעולם (בינתיים קם לו מתחרה בפיטסבורג, הידוע בשם Skinny Building). בסמוך לצומת שוכן גן סיני מעניין שנקרא על

שמו של אבי סין המודרנית ד"ר סון יאט סאן, שבשנת 1911 הדיח את שושלת Qing והפך לנשיאה הראשון של הרפובליקה הסינית.

זהו גן קטן יחסית בשטחו, שמורכב משני חלקים נפרדים (המעבר בין שני חלקי הגן כרוך ביציאה החוצה מהאזור הראשון וכניסה דרך שער אחר לאזור השני). הגן על שני חלקיו (לאחד כניסה חופשית ולשני הכניסה בתשלום) הוקם בשנים 1985-1986 לקראת האקספו שהתקיים כאמור בעיר בשנת 1986. המימון היה משותף לממשלות סין וקנדה וגם נאספו תרומות מאנשי עסקים ומסינים שהפכו להיות תושבים בוונקובר. המטרה בהקמת הגן הייתה ליצור גשר תרבותי בין סין לתרבות המערבית. הגן הפנימי עוצב על ידי האדריכל הסיני Wang Zu-Xin שנעזר באדריכלי גנים נוספים מעיר הגנים הסינית Suzhou.

- ① החזית של הגלריה לאומנות בעיר התחתית בוונקובר. צילום: יצחק בן עוזר
- ② פינת חמד אחת מני רבות בגני מינר. צילום: יצחק בן עוזר
- ③ בגני מינר מגוון צבעוני של עצים, שיחים והרבה פרחים. החתול זה בונוס. צילום: יצחק בן עוזר

עובדה זו והעובדה שמזג האוויר בוונקובר דומה לזה שבסוזו שליד שנגחאי מסבירות את הדמיון של הצמחייה שנשתלה בשני המקומות. השטח קטן אך מנוצל היטב.

הצטרפתי לסירור מודרך שבמהלכו ניתן הסבר מקיף על הפילוסופיה של הגנים הסיניים שמשלבים כמה אלמנטים כמו מבנים, סלעים, עצים ומים. לכל אחד מהאלמנטים משמעות פילוסופית. הצבעים ששולטים בגן הפכו אותו לאטרקציה מבוקשת במיוחד לזוגות שבוחרים להצטלם בו ביום חתונתם. הגן משופע בספסלי ישיבה, ואני נעזרתי בהם כדי ליהנות מהאווירה הרוגעת בליבו של הכרך הסואן. עזבתי נינוח ורגוע את הרובע הסיני לכיוון הגשר שחוצה את מפרצון False Creek ומחבר את הדאון-טאון עם חצי האי גרנוויל. הגעתי לכאן בסוף השבוע לקראת הצוהריים והמקום המהממקרים שהסתובבו בין הדוכנים שבשוק לבתי הקפה והמסעדות. מחוץ למבנים התארגנו אומנים שונים, כמו להקת זמר מפרו לצד קוסמים ואומני פעלולים מקומיים (הערה: בתקופת הקורונה שוק האוכל ממשיך לתפקד כרגיל, כמובן עם התניות ברוח התקופה, אבל המופעים שתוכננו בוטלו). בשוק האוכל מוצע כל המגוון האפשרי - מירקות ופירות ועד בשרים, נקניקים, גבינות, פירות ים, דברי מאפה, קינוחים, בירה ויין. בחלק האחר של האי ניתן למצוא בגדים, רהיטים ואביזרים.

החיבור היבשתי בין הדאון-טאון לצפון ונקובר הוא בגשר האריות. הקצה הדרומי של הגשר משיק לפארק סטנלי שהוא הפארק הגדול ביותר בעיר ונקובר. הפארק ממוקם על חצי אי המוקף על ידי מפרץ

③

④

ובסיומו של יום יכולתי לסכם שנהניתי מאוד מהפארק. צריך רק לייחל למזג אוויר אביבי ביום שמגיעים לכאן.

שלושה גשרים שעוברים מעל False Creek מחברים את העיר התחתית עם דרום ונקובר. הראשון הוא גשר Burard, השני הוא גשר Granville שמהווה חלק מהכביש המהיר 99, והשלישי הוא גשר רחוב Cambie. שלושתם מובילים לצמד גנים. הראשון מביניהם הוא גן בוטני שנקרא Vandusen. הגנים שנפתחו בשנת 1975 משתרעים על שטח גדול של 55 אקרים וניטעו בהם 7,500 סוגי עצים וצמחים שהובאו לכאן מפינות שונות ברחבי העולם. יש בגן כמה אגמים מלאכותיים, וניתן למצוא בו מגידולי ירקות ועד עצי Redwood. בגנים יש שלושה שבילי הליכה ששניים מהם מצריכים שעה של הליכה, ואילו השלישי ארוך יותר ויש

Burard מכיוון אחד והמפרץ האנגלי מהצד האחר. הפארק עד כדי כך גדול, שהוא מוקף בכביש ולאורכו יש נקודות עצירה רבות שמאפשרות תצפית נקודתית או שיטוט רגלי שמחייב שהייה של דקות ארוכות בנקודת העצירה. אפשר להקיף את הפארק אגב רכיבה באופניים בנתיב מסודר שנקרא Seawall. הנתיב כולו משיק לקו המים ומשרת הן את רוכבי האופניים והן את הרצים וההולכים, ואורכו 28 ק"מ (תשעה מהם בקטע שסובב את הפארק). הוא מגיע גם לאזורים אחרים בעיר. שטח הפארק ארבעה קמ"ר, והוא מגוון מאוד, ומספר לא מבוטל של אתרי אינטרנט ממוקדי תיירות הכתירו אותו כפארק העירוני היפה בעולם. אלה שמעוניינים ללכת בתוך יער יוכלו ליהנות משפע של שבילי הליכה שהאורך הכולל שלהם 27 ק"מ. אפשרויות נוספות של התניידות בתוך הפארק הן כרכרה שמובלת על ידי סוסים ורכבת מיניאטורית, ובחודשי הקיץ מופעל שאטל פנימי. מרבית שטחו של הפארק מיוער, אולם יש בו הרבה נקודות עניין, כמו הסלע שמזדקר מתוך המים, העץ החלול, חופי רחצה, האקווריום של ונקובר, פארק מים, גן שושנים, גן שייקספיר, גן סלעים, פינת הטוטמים, ולקינור - התותח שיורה פגז בשעה 21:00. בהמתנה ליריית התותח אכלתי באחת המסעדות שבתוך הפארק,

① פינה צבעונית עם מגוון עצים ושיחים בפארק המלכה אליזבת.

צילום: Guilhem Vellut

② ברווז בפארק סטנלי. צילום: Edna Winti

③ הכיור עם המזרקות בחזית המבנה העגול של חממת Bloedel

צילום: Ruth Hartnup

④ פסל ברונזה שמתאר שלושה אנשים נערכים לצילום בפארק המלכה

אליזבת. צילום: Ruth Hartnup

במרכז הגן, Pavilion Celebration, שמיועד למסיבות קוקטייל, כנסים ואירועים חברתיים. בגן פסלים רבים, והמפורסם ביניהם הוא הפסל Knife Edge Two Piece של הפסל הידוע הנרי מור. פסל אחר הוא פסל ברונזה שנעשה על ידי הפסל J. Seward Johnson Junior ונתרם לפארק בשנת 1984. הפסל מתאר שלושה אנשים שנערכים לצילום, וצלם שניצב מולם, על רקע העיר ונקובר הפרושה למרגלות הגבעה. הפסל הזה ניצב בקרבת המסעדה Season's in the Park.

מייד כשהגעתי לכאן החלטתי שזה המקום המתאים לארוחת צוהריים. למסעדה יש מרפסת תלויה מעל המדרון, וכשיושבים ליד השולחן וממתינים למנות ניתן לתצפת מלמעלה על העיר ונקובר (מראה מדהים). מה שחזיק את החלטתי היה שלט ברונזה קטן שציין שכאן סעדו נשיא ארצות הברית ביל קלינטון ונשיא רוסיה בוריס ילצ'ין בשנת 1993. אם הם בחרו את המסעדה הזאת אזי אני יכול להיכנס אליה בעיניים עצומות.

אוניברסיטת בריטיש קולומביה

הקמפוס האוניברסיטאי נמצא בקצה המערבי של דרום ונקובר. השטח של הקמפוס כל כך גדול שיש לנסוע בין האתרים החשובים שבו ברכב. הוא שוכן על שפת המים. הנקודה הראשונה שבה עצרתי היא הגנים הבוטניים של האוניברסיטה. הגנים מתחלקים לשני אזורים משני צידי של כביש שחוצה אותם. המעבר מצד לצד הוא במנהרה להולכי

להקצות לו בין שתיים לשעתיים ומחצה. בכל עונה מעונות השנה יש כאן פריחה אחרת (באביב רודודנדרון ודובדבנים ובקיץ לילות וורדים). הגן מתופעל כיום על ידי רשות הגנים הבוטניים של ונקובר (VG&A), שאחראית גם על ניהול חממת Bloedel שהיא חלק מפארק המלכה אליזבת הסמוך.

הגנים מתוחזקים על ידי צוות גדול של מתנדבים שעוסק הן במשימות גננות (כמו איסוף זרעים) והן בניהול ותפעול מרכז המבקרים. הגנים נקראים ע"ש Whitford Julian VanDusen, שהיה תעשיין פעיל בתעשיית העץ ונדבן שתרם רבות לעיר ונקובר, וזו החליטה כאות תודה להנציח את שמו באמצעות הגנים הנפלאים.

פארק המלכה אליזבת שוכן, כמו שכנו, באזור שהיה בעבר יער עבות. קשה לדמיין היום שלפני פחות מ-100 שנה הסתובבו כאן דובים, זאבים ואיילים. השטח הוסב לפארק בשנות ה-30 של המאה הקודמת, והוא נקרא על שמה של המלכה אליזבת הראשונה (אמה של המלכה הנוכחית אליזבת השנייה), שהייתה גם המלכה של קנדה. הגן ששטחו 130 אקרים מורכב מכמה אזורים שפותחו לאורך ציר הזמן.

העצים הראשונים נשתלו על המדרון הצפוני בשנת 1949, והם היו את ה-Arboretum הראשון בקנדה.

ניתן למצוא כאן מספר רב של סוגי עצים, אך הבולט שביניהם הוא Redwood Coast בשל ממדיו הגדולים. חממת Bloedel נבנתה בשנת 1969, והיא מכילה כ-500 צמחים אקזוטיים לצד כ-100 עופות טרופיים. בחזית החממה יש כיכר עם כ-70 מזרקות (Plaza Fountain). הגן בנוי בשני מפלסים, כאשר במפלס התחתון יש Sunken Gardens עתירי פרחים בכל הצבעים, מה שהופך אותם למושא לציירים וצלמים. האזור הזה כל כך פוטוגני שהוא משמש רקע מדהים לתמונות של זוגות צעירים ביום חתונתם. זוגות אלה יכולים להיעזר במבנה שממוקם

- ① גשר האריות המחבר את העיר התחתית עם צפון ונקובר, כפי שהוא נצפה מכביש המעטפת שסובב את פארק סטנלי. צילום: Jey Hanlau
- ② אחד ממבני הנזר הפזורים בגנים, אשר משמשים את הגנים המתחזקים את הגנים הבוטניים של אוניברסיטת בריטיש קולומביה. צילום: Guilhem Vellut

כולל מבנה שמשמש כבית תה.

צפון ונקובר

גשר האריות (Lion's Bridge) מחבר את העיר התחתית עם צפון ונקובר. כיועץ תיירות שאמור להתנסות באמצעי תעבורה שונים וגם לבדוק את החלופות, התנסיתי הן בנסיעה על גשר האריות והן בהפלגה ב-Seabus שיוצא מהמעגן הסמוך ל-Place Canada. בהפלגה מגיעים למעגן שממוקם בחלק המזרחי של צפון ונקובר. אחד היתרונות של התנסות זו הוא האפשרות לקבל תמונה טובה של קו הרקיע של הדאון-טאון. יתרון נוסף הוא שהמעגן שבצפון ונקובר סמוך לשוק מזון טרי - Lonsdale Quay Market.

יש בשוק כ-80 חנויות, ומרביתן חנויות מזון. ביקור בכמה מהן יכול לסייע בהרכבת ארוחת בוקר משודרגת. אם רוצים לראות את אתרי הטבע שבחלק זה של העיר, אזי הנסיעה ברכב יעילה יותר.

כשהגעתי לקצה הצפוני של גשר האריות פניתי מערבה ונסעתי עד קו המים, שם שוכן פארק המגדלור.

שביל בתוך היער העבות מוביל ממגרש החנייה עד המגדלור, ורק כשמתקרבים ניתן לראות את המגדלור המתנשא מעל המים הכחולים. אם הייתי צריך לבחור באתר אחד בצפון ונקובר הרי שהייתי בוחר בגשר התלוי מעל קניון קפילנו. זהו גשר להולכי רגל שאורכו כ-140 מ', שנמצא 70 מ' מעל הנהר קפילנו הזורם מתחתיו. האתר עבר שינויים מאז שנבנה בשנת 1889, ומאחר שהוא בבעלות פרטית הוסיפו הבעלים כמה אטרקציות בפארק שבעברו השני של הגשר, כמו המסלול שבצמרות העצים, העובר בגובה 30 מ' מעל פני הקרקע. האטרקציות הללו מושכות כ-1.2 מיליון מבקרים בשנה, וגם מאריכות את משך הביקור באתר לכמה שעות. לא הרחק מקניון קפילנו נמצאת תחנת

רגל שעוברת מתחת לכביש. הגנים מחולקים לאזורים שמתמקדים בנושאים שונים: צמחי מרפא, ירקות, צמחייה טרופית וער גשם, צמחייה אסיאתית וצמחייה אופיינית לבריטיש קולומביה. גם כאן ניתן ליהנות ממסלול ממתכת שמאפשר הליכה בגובה בתוך היער הצפוף, כאשר פינות צפייה מהוות חלק מהמסלול ורובן יוצרות מעין מעגל מסביב לגזע של עץ ומאפשרות צפייה נוחה לכל הכיוונים. המסלול נקרא Treewalk Greenheart.

אורך המסלול כ-300 מ' וגובהו כ-20 מ' מעל "רצפת" היער. הוא נבנה תוך הקפדה על פגיעה מזערית ביער (לא מסמרו את המסלול לעצים במסמרות ברזל).

מהגנים הבוטניים נסעתי כמה דקות עד למגרשי החנייה של מוזיאון אוניברסיטת בריטיש קולומביה.

המוזיאון נפתח במקור כחלק מהפקולטה לאומנות בשנת 1949, אך בשנת 1976 עבר למבנה המודרני הנוכחי. במוזיאון יש התייחסות לפרויטים שקשורים בתרבות של הילידים שישבו כאן לפני בואו של האדם הלבן. הפרויטים הבולטים כאן הם עמודי הטוטם. התצוגה של עמודי הטוטם מרוכזת בעיקר בחצר של המוזיאון, אולם ניתן להתרשם מדגם אחד או שניים בתוך המוזיאון. תצוגת הקרמיקה העשירה היא דוגמה נוספת למגוון המוצג במוזיאון. מבלי שנצטרך להזיז את הרכב ממקום החנייה צעדנו לעבר הגן היפני Nitobe Memorial Garden. זהו אחד הגנים היפניים היותר אותנטיים מחוץ ליפן. הוא נקרא ע"ש ד"ר ניטובה שמשאת חייו הייתה לגשר בין התרבות היפנית לתרבות המערבית. לאחר שנורמן מקנזי, שהיה נשיא אוניברסיטה, חבר לד"ר ניטובה ביזומה להקמת הגן, נשלח אדריכל גנים יפני, ששמו Kannosuke Mori, לבנות את הגן, והוא אף הכשיר גנים מקומיים ממוצא יפני שיתחזקו את הגן. הגן מכיל את כל המאפיינים של גן יפני,

הרב-שנתיים. בסוף הקיץ צובעים את הנוף פרחי הדחיות, הסייפנים והכריזנטמות. האי נגיש למעבורת שיוצאות מהעיר ונקובר - אחת מהמזח הצפוני Horseshoebay שעוגנת באי במעגן בעיר Nanaimo, ואחת יוצאת מהמזח הדרומי בעיר Tsawwassen ועוגנת במפרץ Swartz. למען הדיוק, יש גם אפשרות להגיע לאי במעבורת שיוצאת מנמל פורט אנגלס שבמדינת וושינגטון שבארצות הברית. מעבורת זו עוגנת במעגן שנמצא בעיר ויקטוריה, שממנו ניתן להגיע בהליכה לכל האטרקציות שבעיר ולנסוע באוטובוס קומתיים אדום לביקור בגני בוצ'ארט. אין כל צורך להגיע עם הרכב במעבורת, כיוון שגם טיול מאורגן חד-יומי וגם האוטובוס הלונדוני נותנים מענה תחבורתי מספק.

העיר הגדולה באי ויקטוריה היא בירת פרובינציית בריטיש קולומביה. בעיר יש מספר רב של אתרי תיירות (שחלק לא מבוטל מהם "מלכודות תיירים") שכולם מרוכזים סביב המעגן שבעיר. שניים מהם בהחלט ראויים לביקור, והם סמוכים זה לזה: הפרלמנט של ויקטוריה ומוזיאון בריטיש קולומביה. בראשון ניתן לקחת סיור מודרך שמסביר היטב את הפעילות של המוסד, ובשני רצוי לבקר במתחם שמוקדש לילידים שישבו באזור בטרם הגיע לכאן האדם הלבן. לאחר הסיור בחרתי

המפלס התחתון של קרונית הכבל המטפסת לפסגת הר Grouse. בחורף פועל שם בית ספר לגלישת סקי, ואם אתם מעוניינים לאתגר את עצמכם גם בקיץ אפשר להעפיל מעלה כשעומדים במעין מרפסת מעל תקרת קרונית הרכבל, ולעלות תוך היחשפות לרוח הקרירה ולטמפרטורות הנמוכות.

הדינמיקה של עולם התיירות

במהלך השנים שבהן אני יועץ לתיירות יוצאת (מאז 1982) נתקלתי לא פעם בהמלצה על אתר שבו ביקרתי ונהייתי שאינה תקפה עוד. הדוגמה הראשונה הייתה מוזיאון מדע באיינדהובן שנסגר כמה שנים לאחר שביקרתי בו. דוגמה נוספת היא פארק מיניאטורות שהיה בעיירה המילטון שממערב לניאגרה פולס.

בשנת 1988, אחרי שלושה לילות בניאגרה פולס, נסענו מערבה לכיוון דטרויט ועצרנו בסמוך לשער של פארק המיניאטורות. ממש לפני שעזבנו את הרכב התרחש שבר ענף וגשמי זעף החלו לרדת ללא הפוגה. המתנו למעלה משעה בתוך הרכב, אבל הגשמים נמשכו כל העת. כשפקעה סבלנותנו החלטנו לדלג על האתר להתחיל בנסיעה איטית מערבה. שנתיים מאוחר יותר חזרנו לאזור עמוסים בשלושה צאצאים, כאשר היעד הוא אותו פארק מיניאטורות שהחמצנו בטיולנו הקודם. הגעתי על סמך אינטואיציה למתחם שבו היה אמור להימצא הפארק, אבל המקום היה נטוש והסימן היחיד שנותר ממנו היה מבנה עץ מוזנח שהזכיר לי את בית הקפה שהיה צמוד לפארק. הייתי נחוש בדעתי שלא טעייתי בניווט (אשתי הייתה פחות בטוחה).

לאחר שהתייאשנו והחלטנו לוותר על האתר, גם בגלל אובדן האמון והסבלנות של שלישיית הזאטוטים שהתמקמה במושב, שמנו פעמינו לניאגרה פולס. עצרנו ליד רוכלת שפתחה דוכן למכירת פירות יער שנקטפו ביער הסמוך. אחרי שהצטיידנו באוכמניות טריות שאלתי את הגברת אם ידוע לה על פארק המיניאטורות. היא השיבה לי שהפארק היה בעבר במקום שממנו באנו אך לפני כשנתיים החליטו שהמקום לא מספיק אטרקטיבי והעבירו אותו לניאגרה פולס. התשובה הייתה מעודדת מאוד, כיוון שהיא גם ניפחה את האגו שלי וגם אפשרה לנו לבקר באתר עם הגיענו לניאגרה פולס.

תופעה מעט דומה ניתן לייחס לאחד מגני הפרחים היפים ביותר שראיתי, גני מינטר שבעיר Chilliwalk, כ-130 ק"מ ממזרח לעיר ונקובר (פחות מ-100 דקות נסיעה). הגנים כל כך מקסימים שביקרתי בהם פעמיים (בשנת 1998 ובשנת 2008). הם היו בבעלותו של זוג קנדי Bryan and Fayeminter.

בתחילת העשור הקודם החליטו בני הזוג לוותר על הגן המקסים ולמסור את השטח לייעוד אחר. הם בנו במקום אחר בעיר (מרוחק יותר מכביש מספר 1) מתחם עתיר חממות. הם לא נטשו את הענף, אבל הגנים במתכונת הקודמת נעלמו (כאשר אני כותב את השורות האלו אני נזכר במבנה המדהים של גימנסיה הרצליה שניצב בקצה הצפוני של רחוב הרצל בתל אביב). הסיפור הקצר הזה מלמד אותנו שהעולם כיום דינמי הרבה יותר מבעבר, וקצב השינוי בכל תחומי החיים הוא מהיר מאוד, ולכן יש להתעדכן בקשר לכל אתר או המלצה סמוך ככל האפשר למועד הביקור כדי שלא תופתעו (ולאו דווקא לטובה).

הדובדבן שבקצפת

למזלנו הרב גני בוצ'ארט שבאי ונקובר נותרו על כנם. האי ונקובר נהנה ממזג אוויר חמים יותר מאשר שאר האזורים בקנדה. במרס-אפריל פורחים כאן הנרקיסים, ומייד אחריהם הצבעונים, שושנת האלפים, הלילך והדובדבן. ביוני נהנים מהוורדים, ובחודשי הקיץ מהפרחים

- ① מבנה מרשים בפנינת הרחובות Burrard-Nelson שמעטפת הזכוכית שלו משקפת את הבנינים שמגדו. צילום: יצחק בן עודד
- ② אוניית קרוז עוגנת ברציף אוניות הקרוז בעיר התחתית של ונקובר, כשבקרקע "חמשת המפרשים הלבנים" - הסמל המסחרי של מרכז הקונגרסים שמסוף האוניות הוא חלק ממנו. צילום: יצחק בן עודד

לפיתוח המקום. הוא יזם עריכת קונצרטים במקום והחל בהנחת תשתית חשמלית בכל רחבי הגן, ובשנת 1953 הוארו הגנים לראשונה בתאורה ססגונית, מה שהפך את החוויה של ביקור בשעות החשכה בלבתי נשכחת.

בשנת 1964 הוקמה המזרקה הנושאת את שמו, ובשנת 2004, כשמלאו לאתר 100 שנה, הוצבו כאן שני עמודי טוטם. כדי להבין את הגודל והמשמעות של הגנים אציין שיותר ממיליון מבקרים פוקדים את המקום מדי שנה. הגנים משתרעים על שטח של 55 אקרים, והם כוללים 26 חממות. הגנים מטופלים על ידי 50 גננים קבועים שמתחזקים אותם לאורך כל השנה. הגנים מתחלקים לכמה אזורים בסגנונות שונים.

בביתן הכניסה מופעלת מצגת שמספרת את תהליך היווצרות הגן. בפעמיים שביקרתי כאן הקצייתי שלוש שעות בכל פעם לביקור ויצאתי מכאן עם מאות תמונות. כשהסתכלתי בתמונות הייתה לי הרגשה שאלו לא מייצגות את המציאות אלא תמונות קיטש מהסוג שנמכר בעבר בתחנה המרכזית של תל אביב. כשחזרנו הביתה שמתי לב שאשתי מקדישה הרבה יותר שעות לעבודה בגינה (יכול להיות שנדבקה בוירוס במהלך הטיול)...

יצחק בן עוזר - עיתונאי, מרצה ויועץ
 itzikben2001@yahoo.com
 WWW.MASLULETIUL.COM
 054-4625035

ליהנות מקפה ועוגה באווירה (גם במחיר) של האלפיון העליון, ומצאתי להקפטריה של מלון Empress בהחלט עונה על הדרישות.

המלון נבנה על שטח שיושב מהים ועוצב על ידי האדריכל הידוע פרנסיס ראטנברי. אחד המאפיינים של חברה שאוהבת טבע ואסתטיקה הוא רמת הגינון של הבתים הפרטיים שבהם ההשקעה בגינון היא מהתקציב האישי ולא ממקור חיצוני הנשען על התקציב הציבורי. סיור בין הבתים המטופחים שבשכונת Uplands ייתן מענה לשאלה על יחסם של תושבי השכונה לנושא הגינון. גם בהצצה מהרכב ניתן להתרשם מהגינות המעוצבות והמטופחות.

האתרים בעיר ויקטוריה משמשים כמנת פתיחה למנה העיקרית שהיא גני בוצ'ארט. גם כאן ביקרתי פעמיים, ובכל פעם התלהבתי מחדש, הן מהפוטוגניות הרבה של הגן על כל חלקיו (יש המגדירים אותו כגן הפרחים היפה בעולם) והן מהרעיון שהיה הבסיס להקמתו. הגנים הם ביטוי למודעות ההולכת וגוברת בנושא איכות הסביבה. משפחת בוצ'ארט פתחה וניהלה במקום מחצבת מלט החל משנת 1904, עבור חברה קנדית שהנהלתה ירשה במזרח קנדה. שמונה שנים מאוחר יותר, בתום משימת הכרייה, עמדה המשפחה להעתיק את מקומה לאתר אחר. הגברת בוצ'ארט לא השלימה עם "הפצע הפתוח" שהותירה אחריה מחצבת המלט, והחליטה לפתח שם גן שישרת את תושבי המקום בימים שיבואו. היא החלה בהעברה מאסיבית של אדמה פורייה מהחוות הסמוכות. התוצאה שהתקבלה היא "גנים שקועים", Sunken Gardens, מדהימים. הגנים לא שקטו על שמריהם, והנכד Robert Ian Ross שירש אותם ביום הולדתו ה-21, בשנת 1939, תרם את תרומתו